

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2019, del
FONS DE RESERVA DE JUBILACIÓ

Juny de 2021

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. Objecte i abast	4
1.2. Metodologia	4
1.3. Marc jurídic	5
1.4. Organització i control intern	6
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	7
2.1. Pressupost de l'exercici	7
2.1.1. Pressupost inicial	7
2.1.2. Modificacions pressupostàries	8
2.2. Liquidació del pressupost	10
2.2.1. Taxes i altres ingressos	11
2.2.2. Ingressos patrimonials	11
2.2.3. Transferències de capital del pressupost d'ingressos	12
2.2.4. Despeses de personal	12
2.2.5. Consum de béns corrents i serveis	13
2.2.6. Despeses financeres	13
2.2.7. Inversions reals	14
2.3. Estats financers	15
2.3.1. Efectiu i equivalents d'efectiu	19
2.3.2. Actius financers	20
2.3.3. Comptes a cobrar, vendes i ingressos	22
2.3.4. Inventaris	23
2.3.5. Propietats d'inversió	24
2.3.6. Propietats, planta i equipament	24
2.3.7. Comptes a pagar	25
2.3.8. Passius financers corrents i no corrents	25
2.3.9. Actius nets/Patrimoni	26
2.4. Estat del romanent de tresoreria	27
2.5. Contractació pública	28
2.6. Evolució de les magnituds i ratis principals	29
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	36
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	36
5. CONCLUSIONS	36
6. AL·LEGACIONS	37
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	44

Abreviacions

CASS: Caixa Andorrana de Seguretat Social

LGFP: Llei general de les finances públiques

LCP: Llei de contractació pública

NICSP: Normes internacionals de comptabilitat del sector públic

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable dels organismes autònoms o entitats de dret públic o parapúblic, integrades, entre d'altres, pel Fons de reserva de jubilació (en endavant FRJ).

La fiscalització del Fons de reserva de jubilació forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2019, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2019.

La liquidació de comptes del Fons de reserva de jubilació corresponent a l'exercici 2019 objecte d'aquesta fiscalització va ser lliurada al Tribunal de Comptes en data 18 de juny de 2020, i consta entre altres de la documentació següent: gestió comptable d'ingressos i despeses (liquidació del pressupost), gestió comptable de la tresoreria, gestió comptable del patrimoni, estat de situació financera, estat del rendiment financer, estat de canvis en els actius nets/patrimoni i estat de fluxos d'efectiu. D'acord amb el Decret d'aprovació del Reglament relatiu a l'adopció de les NICSP, s'inclou també segons el model d'estats financers: el resultat pressupostari, la conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat comptable, modificacions pressupostàries, el romanent de tresoreria, la memòria pressupostària i notes en les quals s'inclou un resum de les polítiques comptables significatives altres notes explicatives, i l'informe d'auditoria encarregat per la pròpia entitat.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic, i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una auditoria de regularitat, que inclou una auditoria de legalitat o compliment i una auditoria financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera del Fons de reserva de jubilació s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers del Fons de reserva de jubilació expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del rendiment financer i de l'execució del pressupost, i que la informació economicofinancera es presenti d'acord amb els principis comptables que li són d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats pel Fons de reserva de jubilació en l'exercici 2019 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents en l'entitat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, tendents a localitzar fets posteriors que poguessin afectar a l'exercici fiscalitzat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, s'ha fet referència als mateixos en l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens fiscalitzat va concloure el 5 d'octubre de 2020.

1.3. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat economicofinancera, pressupostària i comptable del Fons de reserva de jubilació en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei de contractació pública, del 9 de novembre de 2000.
- Llei 6/2015, de 15 de gener, del Fons de reserva de jubilació.
- Llei 9/2015, del 16 de juliol, de modificació de la Llei 6/2015, del 15 de gener, del Fons de reserva de jubilació.
- Decret del 22-12-2016 d'aprovació del Reglament relatiu a l'adopció de les Normes internacionals de comptabilitat del sector públic amb el caràcter de Pla marc per al sector públic estatal del Principat d'Andorra.
- Llei 18/2019, del 15 de febrer, del pressupost per a l'exercici del 2019.
- Decret legislatiu del 20-11-2019 de publicació del text refós de la Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996.

1.4. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de l'entitat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada, ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions.
- Compliment de les obligacions de responsabilitat.
- Compliment de les lleis i regulació aplicable.
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys.

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern de l'entitat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de l'entitat.

Els òrgans de govern del Fons de reserva de jubilació són el consell d'administració i la comissió gestora. La comissió gestora proposa el nomenament del director del Fons al consell d'administració i supervisa i controla la gestió del patrimoni del Fons i la implementació i el seguiment de la política d'inversió, entre altres. Addicionalment existeix la figura de l'interventor delegat de Govern, que fiscalitza les operacions de l'entitat.

El Fons de reserva de jubilació no disposa de suficients recursos per dur a terme determinades tasques com per exemple: recursos humans, comptabilitat, sistemes d'informació, entre d'altres. El 22 de desembre de 2015 el FRJ signà un conveni de col·laboració amb la CASS per delegar aquesta gestió.

D'acord amb el reglament relatiu a l'establiment del programa de control pressupostari per a l'exercici 2019 de data 27 de març de 2019, l'entitat figura inclosa en el programa de control pressupostari en les modalitats de control financer, de legalitat i d'oportunitat econòmica i control d'eficàcia. A la data d'emissió d'aquest informe, el Tribunal no ha disposat de l'informe de control financer, d'oportunitat econòmica i d'eficàcia ni consten altres actuacions en matèria de control intern.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Pressupost de l'exercici

2.1.1. Pressupost inicial

El pressupost inicial de l'exercici presenta les següents xifres a nivell de capítols:

Pressupost de despeses	Pressupost inicial	Pressupost d'ingressos	Pressupost inicial
1. Despeses de personal	279.139,00	5. Ingressos patrimonials	2.245.931,20
2. Consums de béns corrents i serveis	5.139.289,20		
3. Despeses financeres	10.800,00		
Despeses corrents	5.429.228,20	Ingressos corrents	2.245.931,20
6. Inversions reals	1.902.348,00	7. Transferències de capital	39.904.594,00
8. Actius financers	34.859.481,00	8. Actius financers	40.532,00
Despeses de capital	36.761.829,00	Ingressos de capital	39.945.126,00
Total pressupost despeses	42.191.057,20	Total pressupost d'ingressos	42.191.057,20

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.1.2. Modificacions pressupostàries

El quadre següent resumeix les modificacions pressupostàries que s'han tramitat durant l'exercici que han donat lloc a les previsions definitives que s'han liquidat:

Estat d'ingressos i de despeses del pressupost

capítol	Classificació econòmica INGRESSOS	Pressupost inicial 2019	Compromisos reconduïts	Crèdits extraordinaris	Suplements de crèdits	Crèdits ampliables ⁽¹⁾		Transferències de crèdit ⁽²⁾ reclassificació de fons de finançament		Modificacions (1)+(2) - (3)	Press. Def.	Execució
						Ingressos	Excedents de tresoreria ⁽¹⁾	Augment	disminució			
1	Cotitzacions Socials											
2	Impostos indirectes											
3	Taxes i altres ingressos					1.598,55				1.598,55	1.598,55	1.598,55
4	Transferències corrents											
5	Ingressos patrimonials	2.245.931,20				837.565,04				837.565,04	3.083.496,24	3.072.530,33
6	Alienació d'inversions reals											
7	Transferències de capital	39.904.594,00				1.145.846,00				1.145.846,00	41.050.440,00	41.050.440,00
8	Actius financers	40.532,00	10.982,98			4.673.052,28				4.684.035,26	4.724.567,26	4.724.550,19
9	Passius financers											
	Total INGRESSOS	42.191.057,20	10.982,98			6.658.061,87				6.669.044,85	48.860.102,05	48.849.119,07

capítol	Classificació econòmica DESPESES	Pressupost inicial 2019	Compromisos reconduïts	Crèdits extraordinaris	Suplements de crèdits	Crèdits ampliables ⁽¹⁾		Transferències de crèdit ⁽²⁾		Modificacions (1)+(2)	Press. Def.	Execució
						Augment crèdits	Minoració crèdits	Augment	disminució			
1	Despeses de personal	279.139,00									279.139,00	196.479,24
2	Despeses en béns corrents i serveis	5.139.289,20	10.982,98				(2.306.669,13)	4.685,10	(4.685,10)	(2.295.686,15)	2.843.603,05	2.829.672,86
3	Despeses financers	10.800,00					(3.357,09)			(3.357,09)	7.442,91	7.442,91
4	Transferències corrents											
6	Inversions reals	1.902.348,00					(1.538.522,25)			(1.538.522,25)	363.825,75	3.142,72
7	Transferències de capital											
8	Actius financers	34.859.481,00				10.506.610,34				10.506.610,34	45.366.091,34	45.366.089,34
9	Passius financers											
	Total DESPESES	42.191.057,20	10.982,98			10.506.610,34	-3.848.548,47	4.685,10	-4.685,10	6.669.044,85	48.860.102,05	48.402.827,07

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Transferències de crèdit i crèdits ampliables

S'ha detectat una transferència de crèdit per 1.453 euros i dos moviments dins de les ampliacions de crèdits per un import conjunt de 155.935 euros que no consten aprovats, ni amb cap informe la intervenció i proposta vers l'òrgan encarregat de la seva aprovació, contravenint l'article 26 de la LGFP.

2.2. Liquidació del pressupost

El resum dels imports retuts per l'ens es recullen en els quadres següents:

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

CAPITOL		(1) PRESSUPOST FINAL	(2) LIQUIDAT 2019	COBRAT 2019	% EXECUCIÓ (3)=(2)/(1)	(4) LIQUIDAT 2018	(5) VARIACIÓ 2019-2018 (5)=(2)-(4)	% VARIACIÓ 2019-2018 (6)=(5)/(4)
3	Taxes i altres ingressos	1.598,55	1.598,55	1.598,55	100,00%	-	1.598,55	-
5	Ingressos patrimonials	3.083.496,24	3.072.530,33	2.872.309,98	99,64%	6.039.499,68	-2.966.969,35	-49,13%
	Ingressos corrents	3.085.094,79	3.074.128,88	2.873.908,53	99,64%	6.039.499,68	-2.965.370,80	-49,10%
7	Transferències de capital	41.050.440,00	41.050.440,00	40.604.148,00	100,00%	46.201.000,00	-5.150.560,00	-11,15%
8	Actius financers	4.724.567,26	4.724.550,19	4.724.549,19	100,00%	40.530,60	4.684.019,59	11.556,75%
	Ingressos de capital	45.775.007,26	45.774.990,19	45.328.697,19	100,00%	46.241.530,60	-466.540,41	-1,01%
Total pressupost ingressos		48.860.102,05	48.849.119,07	48.202.605,72	99,98%	52.281.030,28	-3.431.911,21	-6,56%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

CAPITOL		(1) PRESSUPOST FINAL	AUTORITZAT/ COMPROMÉS	(2) LIQUIDAT 2019	% EXECUCIÓ (3)=(2)/(1)	PAGAT 2019	(4) LIQUIDAT 2018	(5) VARIACIÓ 2019-2018 (5)=(2)-(4)	% VARIACIÓ 2019-2018 (6)=(5)/(4)
1	Despeses de personal	279.139,00	196.479,24	196.479,24	70,39%	193.633,89	174.482,81	21.996,43	12,61%
2	Consums de béns corrents i serveis	2.843.603,05	2.830.905,76	2.829.672,86	99,51%	2.723.803,27	793.963,16	2.035.709,70	256,40%
3	Despeses financeres	7.442,91	7.442,91	7.442,91	100,00%	7.442,91	2.157.229,31	-2.149.786,40	-99,65%
	Despeses corrents	3.130.184,96	3.034.827,91	3.033.595,01	96,91%	2.924.880,07	3.125.675,28	-92.080,27	-2,95%
6	Inversions reals	363.825,75	3.142,72	3.142,72	0,86%	3.142,72	6.871,69	-3.728,97	-54,27%
8	Actius financers	45.366.091,34	45.366.089,34	45.366.089,34	100,00%	45.366.089,34	48.549.810,69	-3.183.721,35	-6,56%
	Despeses de capital	45.729.917,09	45.369.232,06	45.369.232,06	99,21%	45.369.232,06	48.556.682,38	-3.187.450,32	-6,56%
Total pressupost despeses		48.860.102,05	48.404.059,97	48.402.827,07	99,06%	48.294.112,13	51.682.357,66	-3.279.530,59	-6,35%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Resultat pressupostari

Descripció	2019
Total ingressos liquidats	48.849.119,07
Total despeses liquidades	48.402.827,07
Resultat pressupostari	446.292,00

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat es desprenen les següents observacions:

Mancances en la informació dels estats financers

L'entitat no informa de la liquidació pressupostària ni del resultat pressupostari a tancament de l'exercici seguint els quadres previstos que fixa el model d'estats financers del sector públic, basats en les Normes internacionals de comptabilitat per al sector públic (NICSP).

2.2.1. Taxes i altres ingressos

Al tancament de l'exercici, la liquidació del pressupost pel capítol de taxes i altres ingressos, presentava el següent resum:

TAXES I ALTRES INGRESSOS		PRESSUPOST INICIAL 2019	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2019	(2) LIQUIDAT 2019	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
34	Altres ingressos	-	1.598,55	1.598,55	1.598,55	-	100,00%
345	Altres ingressos atípics	-	1.598,55	1.598,55	1.598,55	-	100,00%
3	Taxes i altres ingressos	-	1.598,55	1.598,55	1.598,55	-	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.2.2. Ingressos patrimonials

Al tancament de l'exercici, la liquidació del pressupost pel capítol d'ingressos patrimonials, presentava el següent resum:

INGRESSOS PATRIMONIALS		PRESSUPOST INICIAL 2019	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2019	(2) LIQUIDAT 2019	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
53	Interessos i dividendes d'actius del fons de reserva	-	710.249,34	710.249,34	710.249,34	-	100,00%
537	Interessos i dividendes	-	710.249,34	710.249,34	710.249,34	-	100,00%
54	Rendes de béns immobles	2.245.931,20	127.315,70	2.373.246,90	2.362.280,99	-10.965,91	99,54%
541	Lloguers de béns immobles	2.169.046,00	127.315,70	2.296.361,70	2.296.361,70	-	100,00%
542	Altres rendes per consums d'immobles	76.885,20	-	76.885,20	65.919,29	-10.965,91	85,74%
5	Ingressos patrimonials	2.245.931,20	837.565,04	3.083.496,24	3.072.530,33	-10.965,91	99,64%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.2.3. Transferències de capital del pressupost d'ingressos

El resum dels imports registrats per aquest concepte figura en el quadre següent:

TRANSFERENCIES DE CAPITAL		PRESSUPOST INICIAL 2019	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2019	(2) LIQUIDAT 2019	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
72	Transferències de capital S.P.	39.904.594,00	1.145.846,00	41.050.440,00	41.050.440,00	-	100,00%
720	Transferències de capital S.P.	39.904.594,00	1.145.846,00	41.050.440,00	41.050.440,00	-	100,00%
7	Transferències de capital	39.904.594,00	1.145.846,00	41.050.440,00	41.050.440,00	-	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.2.4. Despeses de personal

La liquidació del pressupost del present capítol es resumeix en el quadre adjunt:

DESPESES DE PERSONAL		PRESSUPOST INICIAL 2019	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2019	(2) LIQUIDAT 2019	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
11	Personal fix	232.907,00	-	232.907,00	168.742,64	-64.164,36	72,45%
110	Rem. bàsiques i altres personal contractual	232.907,00	-	232.907,00	168.742,64	-64.164,36	72,45%
16	Quotes prestacions i CASS	46.232,00	-	46.232,00	27.736,60	-18.495,40	59,99%
160	Quotes seguretat social	35.432,00	-	35.432,00	25.444,25	-9.987,75	71,81%
163	Despeses socials del personal	10.800,00	-	10.800,00	2.292,35	-8.507,65	21,23%
1	Despeses de personal	279.139,00	-	279.139,00	196.479,24	-82.659,76	70,39%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

De la revisió de les despeses de personal de l'exercici s'han observat les següents incidències:

Enregistrament comptable de les fases de despesa

Les nòmines del personal es registren pressupostàriament acumulant en un sol acte les fases ACLOP, tot i que a l'inici de l'exercici l'entitat té compromeses les despeses de personal per aquelles persones les quals presten els seus serveis per a tot l'exercici o, en el seu cas, fins a l'extinció del contracte. Aquesta pràctica provoca que el pressupost no s'utilitzi com l'eina de gestió que garanteix l'acompliment del principi d'especialitat quantitativa.

2.2.5. Consum de béns corrents i serveis

El resum de les operacions que s'han registrat en el transcurs de l'exercici és el següent:

	CONSUM DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS	PRESSUPOST INICIAL 2019	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2019	(2) LIQUIDAT 2019	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
21	Reparació, manteniment i conservació	153.210,00	-61.163,27	92.046,73	81.063,75	-10.982,98	88,07%
210	Rep, manteniment i cons de terrenys i béns naturals	6.400,00	-6.400,00	-	-	-	-
212	Reparació i conservació edificis i altres construccions	57.000,00	-42.327,56	14.672,44	14.672,44	-	100,00%
213	Repar. i cons. maquin. instal. i equip	85.010,00	-8.758,74	76.251,26	65.268,28	-10.982,98	85,60%
215	Repar. i cons. Mobiliari i estris	4.800,00	-3.676,97	1.123,03	1.123,03	-	100,00%
22	Material, subministraments i altres	4.966.579,20	-2.217.710,54	2.748.868,66	2.745.921,45	-2.947,21	99,89%
220	Material d'oficina	13.400,00	-12.647,63	752,37	752,37	-	100,00%
221	Subministraments	155.363,00	-51.919,09	103.443,91	103.443,91	-	100,00%
222	Comunicacions	1.200,00	-918,47	281,53	281,53	-	100,00%
223	Transport	2.100,00	-2.100,00	-	-	-	-
224	Primes d'assegurances	67.386,17	4.685,10	72.071,27	69.124,05	-2.947,22	95,91%
225	Tributs	159.987,25	-8.309,75	151.677,50	151.677,51	0,01	100,00%
226	Altres serveis	3.788.560,00	-1.793.835,64	1.994.724,36	1.994.724,36	-	100,00%
227	Treb realitzats per altres empreses	773.782,78	-347.865,06	425.917,72	425.917,72	-	100,00%
229	Imprevistos o insuficiències	4.800,00	-4.800,00	-	-	-	-
23	Indemnitzacions per serveis	19.500,00	-16.812,34	2.687,66	2.687,66	-	100,00%
230	Reembossament de dietes	19.500,00	-16.812,34	2.687,66	2.687,66	-	100,00%
2	Consum de béns corrents i serveis	5.139.289,20	-2.295.686,15	2.843.603,05	2.829.672,86	-13.930,19	99,51%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.2.6. Despeses financeres

El resum de les operacions que s'han registrat en el transcurs de l'exercici és el següent:

	DESPESES FINANCERES	PRESSUPOST INICIAL 2019	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2019	(2) LIQUIDAT 2019	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
32	Prestacions de serveis bancaris	10.800,00	-3.357,09	7.442,91	7.442,91	-	100,00%
320	Prestacions de serveis bancaris	10.800,00	-3.357,09	7.442,91	7.442,91	-	100,00%
34	Desp. financeres de dipòsits, fiances i altres	-	-	-	-	-	-
349	Altres despeses	-	-	-	-	-	-
3	Despeses financeres	10.800,00	-3.357,09	7.442,91	7.442,91	-	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.2.7. Inversions reals

El resum de les operacions pressupostàries de les inversions que s'han produït durant l'exercici fiscalitzat és el següent:

	INVERSIONS REALS	PRESSUPOST INICIAL 2019	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2019	(2) LIQUIDAT 2019	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
60	Inversions noves	22.000,00	-22.000,00	-	-	-	-
603	Maquinària, instal·lacions i equipament	22.000,00	-22.000,00	-	-	-	-
61	Inversions de reposició	1.730.348,00	-1.516.522,25	213.825,75	3.142,72	-210.683,03	1,47%
612	Edificis i altres construccions	1.608.848,00	-1.454.848,00	154.000,00	831,15	-153.168,85	0,54%
613	Maquinària, instal·lacions i equipament	18.500,00	-	18.500,00	-	-18.500,00	-
615	Rep. i millora mobiliari d'altres edificis	98.000,00	-61.674,25	36.325,75	2.311,57	-34.014,18	6,36%
616	Equipaments per a processos d'informació	5.000,00	-	5.000,00	-	-5.000,00	-
64	Immobilitzat immaterial	150.000,00	-	150.000,00	-	-150.000,00	-
640	Immobilitzat immaterial	150.000,00	-	150.000,00	-	-150.000,00	-
6	Inversions reals	1.902.348,00	-1.538.522,25	363.825,75	3.142,72	-360.683,03	0,86%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.3. Estats financers

Estat de situació financera

	Exercici	Exercici		Exercici	Exercici
	31/12/2019	31/12/2018		31/12/2019	31/12/2018
ACTIU			PASSIU		
ACTIUS CORRENTS			PASSIUS CORRENTS		
	703.747,25	416.496,08	Nota 20	71.682,86	312.442,56
Efectiu i equivalents a l'efectiu			Comptes a pagar		
Nota 13	703.747,25	416.496,08	Creditors Pressupostaris	55.887,79	286.724,98
Efectiu i equivalents a l'efectiu			Creditors per obligacions reconegudes, Press. De des p. Corrent	55.887,79	286.724,98
Altres actius líquids equivalents	0,00	0,00			
			Creditors no Pressupostaris	15.795,07	25.717,58
Nota 17	1.374.564.377,85	1.225.473.463,98	Creditors per impostos	14.429,31	13.392,64
			Altres creditors no pressupostaris	1.365,76	12.324,94
Nota 14	211.763,90	157.364,59	Passiis financers a curt termini	1.619,75	1.619,75
Comptes a cobrar provinents de transaccions amb contraprestació			Nota 21	1.619,75	1.619,75
Comptes per cobrar amb deutors	211.763,90	157.364,59	Finances rebudes a c.t.		
Deutors Pressupostaris	211.763,90	157.364,59			
Deutors no Pressupostaris	0,00	0,00	Total passiu corrent	73.302,61	314.062,31
Nota 15	643.985,50	238.224,10	PASSIUS NO CORRENTS		
Comptes per cobrar provinents de transaccions sense contraprestació			Passiis financers a llarg termini	174.400,72	173.187,52
Comptes per cobrar amb deutors	643.985,50	238.224,10	Nota 21	174.400,72	173.187,52
Deutors Pressupostaris	446.292,00	0,00	Finances rebudes a ll.t.		
Deutors no Pressupostaris	197.693,50	238.224,10			
			Total passiu no corrent	174.400,72	173.187,52
Inventaris	41.155,00	131.529,15	Total passiu	247.703,33	487.249,83
Nota 16	41.155,00	131.529,15			
Inventaris en altres a provisionaments					
Pagaments anticipats	6.534,04	5.285,61			
Altres actius corrents	6.534,04	5.285,61			
Total actiu corrent	1.376.171.563,54	1.226.422.363,51			
ACTIUS NO CORRENTS			ACTIUS NETS/PATRIMONI		
Nota 19	17.118.577,44	17.553.599,25	Nota 22		
Propietats d'inversió			Fons Propis		
Terrenys i bens naturals	12.839.507,20	12.839.507,20	Reserves	1.243.488.712,77	1.248.965.827,28
Construccions	19.393.346,44	19.393.346,44	Reserves	1.243.488.712,77	1.248.965.827,28
Maquinària i utilitatge	87.126,39	85.407,91			
Instal·lacions Tècniques i altres instal·lacions	2.923.763,72	2.921.482,31	Nota 3	149.553.724,88	(5.477.114,25)
Mobiliari	8.133,34	8.133,34	Resultat procedent de l'activitat del Fons durant l'exer.	108.503.284,88	(51.678.114,25)
Amortització Acumulada de l'immobilitzat	(18.133.299,15)	(17.694.277,85)	Resultat procedent de les aportacions Br. Jubilació	41.050.440,00	46.201.000,00
			Resultat per tra referències d'excés	0,00	0,00
Propietats, planta i equipament	0,00	0,00	Total actius nets /patrimoni	1.393.042.437,65	1.243.488.713,03
Nota 18	0,00	0,00			
Altres propietat, planta i equipament					
Total actiu no corrent	17.118.577,44	17.553.599,25			
TOTAL ACTIU	1.393.290.140,98	1.243.975.962,86	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	1.393.290.140,98	1.243.975.962,86

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Estat de rendiment financer

		Exercici 31/12/2019	Exercici 31/12/2018
INGRESSOS			
	Ingressos per transaccions sense contraprestació	41.050.440,00	46.201.000,00
	Transferències de l'Administració general	0,00	0,00
Nota 5	Transferències d'altres entitats governamentals	41.050.440,00	46.201.000,00
	Ingressos per transaccions amb contraprestació	112.042.990,62	6.408.579,35
Nota 7	Prestacions de serveis	65.919,29	73.648,41
Nota 6	Ingressos per arrendaments operatius	2.296.361,70	2.213.899,27
Nota 8	Ingressos financers	109.680.709,63	4.121.031,67
	Altres Ingressos	22.237,51	2.299,35
	INGRESSOS TOTALS	153.115.668,13	52.611.878,70
DESPESES			
Nota 9	Despeses de personal	(196.479,24)	(174.482,81)
	Despeses de personal	(164.155,89)	(150.766,47)
	Càrregues socials	(32.323,35)	(23.716,34)
	Suministraments i material pel consum	(156.108,32)	42.212,17
Nota 11	Altres despeses de gestió ordinària	(2.770.334,39)	(2.806.769,54)
	Serveis Exteriors	(2.618.656,88)	(2.658.019,15)
	Tributs	(151.677,51)	(148.750,39)
	Despeses de depreciació i amortització	(439.021,30)	(441.311,83)
Nota 19	Dotació per amortització	(439.021,30)	(441.311,83)
Nota 14 (a)	Pèrdues per deteriorament de crèdits	0,00	0,00
	Altres Despeses	0,00	0,00
Nota 12	Despeses financeres	0,00	(54.708.640,94)
	DESPESES TOTALS	(3.561.943,25)	(58.088.992,95)
	Altres guanys/(pèrdues)	0,00	0,00
	Guanys procedents de la venda d'actius	0,00	0,00
	Guanys en transaccions estrangeres	0,00	0,00
	Guanys no realitzats en el valor raonable de les inversions	0,00	0,00
Nota 18	Pèrdues per deteriorament	0,00	0,00
	Participació en resultat positiu (estalvi) associades	0,00	0,00
	RESULTAT (estalvi o desestalvi) DEL PERÍODE	149.553.724,88	(5.477.114,25)

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Estat de fluxos d'efectiu

	Exercici 2019	Exercici 2018
FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'OPERACIÓ		
<i>Cobraments</i>		
Impostos	0,00	0,00
Venda de béns i serveis	2.307.495,54	2.258.687,34
Subvencions	0,00	0,00
Interessos rebuts	0,00	0,00
Altres cobraments	40.530,60	44.156,88
<i>Pagaments</i>		
Costos dels treballadors	(191.851,69)	(173.903,63)
Pensions	0,00	0,00
Proveïdors	(743.266,01)	(531.516,92)
Interessos pagats	0,00	0,00
Altres pagaments	(1.127.907,24)	(1.369.799,13)
<i>Fluxos d'efectiu nets de les activitats d'operació</i>	285.001,20	227.624,54
FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ		
Compra de planta i equipament	0,00	(7.249,44)
Cobraments per venda de planta i equipament	0,00	0,00
Cobraments per venda d'inversions	0,00	0,00
Cobraments provinents de les inversions	2.250,00	0,00
Compra de valors en moneda estrangera	0,00	0,00
<i>Fluxos d'efectiu nets de les activitats d'inversió</i>	2.250,00	(7.249,44)
FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT		
Efectiu rebut per préstecs	0,00	0,00
Reemborsament de préstecs	0,00	0,00
Distribució/dividends al govern	0,00	0,00
<i>Fluxos d'efectiu nets de les activitats de finançament</i>	0,00	0,00
<i>Increment/(Disminució) neta en l'efectiu i equivalents a l'efectiu</i>	287.251,20	220.375,10
<i>Efectiu i equivalents a l'efectiu al principi del període</i>	416.497,84	196.122,74
<i>Efectiu i equivalents a l'efectiu al final del període</i>	703.747,25	416.496,08

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Conciliació del resultat pressupostari i el resultat comptable

	Euros	
	31/12/2019	31/12/2018
Resultat Financer	149.553.724,88	(5.477.114,25)
Ingressos de transaccions amb contraprestació i altres	(20.829,50)	(2.299,35)
Ingressos Nets Financers	(105.134.243,13)	(466.934,76)
Ingressos de Deutors no pressupostaris	40.530,60	40.530,60
Variació d'Existències per Submin. i material pel con.	90.374,15	(88.780,01)
Pèrdues Netes Financers	-	55.295.589,71
Altres despeses de gestió ordinària	-	-
Despeses per amortització	439.021,30	441.311,83
Inversions en actius Immobles	(3.999,39)	(6.871,69)
Aportacions als Fons d'Inversió	(44.518.286,91)	(49.136.759,46)
Resultat Pressupostari	446.292,00	598.672,62

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.3.1. Efectiu i equivalents d'efectiu

L'estat de gestió de tresoreria retut per l'entitat és el següent:

Gestió de la tresoreria	Exercici 2019*	Exercici 2018*
Saldo inicial	416.497,84	196.122,74
Σ 5 7 1 Comptes bancaries	304.978,77	198.631,11
Σ 5 5 9 Comptes transitòries de bancs	111.519,07	(2.508,37)
Σ 5 9 9 Comptes transitòries de compensació	-	-
Σ 5 7 0 Comptes caixa petita	-	-
1 (+) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'OPERACIÓ		
(+) <i>Cobraments del pressupost corrent</i>	2.192.798,05	2.183.127,80
(+) <i>Cobraments de pressupostos tancats</i>	155.228,09	119.029,85
(+) <i>Cobraments d'operacions no pressupostàries</i>	-	686,57
(+) <i>Pagaments del pressupost corrent</i>	(1.085.734,41)	(705.420,55)
(+) <i>Pagaments de pressupostos tancats</i>	(91.259,66)	-
(+) <i>Pagaments d'operacions no pressupostàries</i>	(886.030,87)	(1.369.799,13)
FLUXOS D'EFECTIU NET PER ACTIVITATS D'OPERACIÓ	285.001,20	227.624,54
1 (+) FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ		
(+)/(-) <i>Fluxos nets del pressupost corrent</i>	2.250,00	(7.249,44)
(+)/(-) <i>Fluxos nets de pressupost tancats</i>	-	-
(+)/(-) <i>Fluxos nets d'operacions no pressupostàries</i>	-	-
FLUXOS D'EFECTIU NET PER ACTIVITATS D'INVERSIÓ	2.250,00	(7.249,44)
3 FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT		
(+)/(-) <i>Fluxos nets del pressupost corrent</i>	-	-
(+)/(-) <i>Fluxos nets de pressupost tancats</i>	-	-
(+)/(-) <i>Fluxos nets d'operacions no pressupostàries</i>	-	-
FLUXOS D'EFECTIU NET PER ACTIVITATS DE FINANÇAMENT	-	-
Saldo final	703.747,25	416.497,84
Σ 5 7 1 Comptes bancaries	696.804,83	590.458,96
Σ 5 5 9 Comptes transitòries de bancs	6.942,42	(173.961,12)
Σ 5 9 9 Comptes transitòries de compensació	-	-
Σ 5 7 0 Comptes caixa petita	-	-

(*) saldos i moviments de la gestió de tresoreria corrent operativa

(*) No inclou Transferències de Capital realitzades per la Caixa Andorrana de la Seguretat Social ni les inversions realitzades en Actius Financiers.

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

El quadre adjunt recull la situació de la tresoreria:

	Euros	
	2019	2018
Bancs	703.747,25	416.496,08
	703.747,25	416.496,08

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.3.2. Actius financers

El saldo a 31 de desembre es compon de la manera següent:

	Euros	
	2019	2018
Cartera gestionada per tercers	1.028.005.986,94	964.003.608,26
Cartera gestionada internament	346.479.340,91	261.390.805,72
Instruments de patrimoni no cotitzats	79.050,00	79.050,00
	1.374.564.377,85	1.225.473.463,98

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

El detall de les inversions en instruments financers segons el tipus d'actiu és com segueix:

Euros	31 de desembre 2019		31 de desembre 2018	
	Import	%	Import	%
Monetari	167.845.570,24	12,2%	103.863.319,37	8,5%
Renda fixa	721.016.326,81	52,5%	697.987.315,03	57,0%
Renda variable	391.707.310,39	28,5%	367.096.104,59	30,0%
Altres actius	93.916.120,40	6,8%	56.447.674,99	4,6%
Private equity	79.050,00	0,0%	79.050,00	0,0%
	1.374.564.377,85	100,00%	1.225.473.463,98	100,00%

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Al tancament de l'exercici, tots els fons gestionats es registren com a actius financers corrents.

La composició dels fons gestionats per entitats gestores i/o dipositàries és la que segueix:

Gestora	Import	Comptabilitzat a inversions financeres permanents	Comptabilitzat a inversions financeres temporals
Andbank	236.698.836,35	-	236.698.836,35
Mora Banc	184.829.326,79	-	184.829.326,79
Vall Banc	34.527.737,34	-	34.527.737,34
Banc Sabadell d'Andorra	76.329.590,68	-	76.329.590,68
Natixis	78.463.963,50	-	78.463.963,50
Crèdit Andorrà	243.896.773,22	-	243.896.773,22
Crèdit Mutuelle	65.569.732,31	-	65.569.732,31
Amundi	107.690.026,75	-	107.690.026,75
Total	1.028.005.986,94	-	1.028.005.986,94

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

La cartera administrada correspon a comptes bancaris i de valors gestionats directament pel FRJ.

El detall dels instruments de patrimoni no cotitzats és el següent:

Concepte	Saldo a 01/01/2019	Altes	Baixes	Saldo a 31/12/2019
Semtee, SL	92.850,00	-	-	92.850,00
Total inversions	92.850,00	-	-	92.850,00
Prov. Semtee, SL	-13.800,00	-	-	-13.800,00
Total provisions	-13.800,00	-	-	-13.800,00
Valor net comptable	79.050,00	-	-	79.050,00

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

El reflex pressupostari que s'ha donat a les transaccions incloses en aquest apartat és el següent:

Pressupost d'ingressos

ACTIUS FINANCERS	PRESSUPOST INICIAL 2019	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2019	(2) LIQUIDAT 2019	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
81 Venda d'obligacions i bonos fora del sector públic	40.531,00	-	40.531,00	40.530,60	-0,40	100,00%
811 Reintegrant d'actius de fons de reserva	40.531,00	-	40.531,00	40.530,60	-0,40	100,00%
87 Romanent de tresoreria	-	10.982,98	10.982,98	-	-10.982,98	-
870 Romanent de tresoreria	-	10.982,98	10.982,98	-	-10.982,98	-
89 Altres variacions d'actius financers	1,00	4.673.052,28	4.673.053,28	4.684.019,59	10.966,31	100,23%
890 Altres variacions d'actius financers	1,00	4.673.052,28	4.673.053,28	4.684.019,59	10.966,31	100,23%
8 Actius financers	40.532,00	4.684.035,26	4.724.567,26	4.724.550,19	-17,07	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Pressupost de despeses

ACTIUS FINANCERS		PRESSUPOST INICIAL 2019	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2019	(2) LIQUIDAT 2019	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
81	Adq. d'oblig. i bonos fora del sector públic	34.859.480,00	9.658.808,91	44.518.288,91	44.518.286,91	-2,00	100,00%
811	Aportacions a fons de reserva	34.859.480,00	9.658.808,91	44.518.288,91	44.518.286,91	-2,00	100,00%
89	Altres variacions d'actius financers	1,00	847.801,43	847.802,43	847.802,43	-	100,00%
890	Altres variacions d'actius financers	1,00	847.801,43	847.802,43	847.802,43	-	100,00%
8	Actius financers	34.859.481,00	10.506.610,34	45.366.091,34	45.366.089,34	-2,00	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Classificació com a actius corrents dels actius financers no corrents

Els mandats de gestió constitueixen la materialització de bona part del patrimoni del sistema de pensions de la Seguretat Social. Amb independència de la seva major o menor liquiditat, aquests mandats es creen amb la finalitat de constituir-se en inversions financeres de caràcter permanent i no com una mera col·locació dels excedents temporals de tresoreria. Per aquest motiu, part d'aquestes operacions haurien de figurar a l'actiu financer no corrent de l'estat de situació financera de l'entitat.

2.3.3. Comptes a cobrar, vendes i ingressos

Comptes a cobrar de transaccions amb contraprestació:

	Euros	
	2019	2018
Deutor per lloguers: Govern	98.114,50	77.036,55
Deutor per lloguers: S.A.A.S.	116.589,30	77.185,90
Deutor per lloguers: Varis	61.204,14	74.542,31
Total deutors	275.907,94	228.764,76
Provisions per insolvència inicials	(71.400,17)	(73.699,26)
Dotacions de l'exercici	-	-
Reversions de l'exercici	7.256,13	2.299,09
Aplicacions de l'exercici	-	-
Provisions per insolvència finals	(64.144,04)	(71.400,17)
Valor Net Comptable	211.763,90	157.364,59

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Comptes per cobrar de transaccions sense contraprestació:

Concepte	Saldo a 31/12/2019	Saldo a 31/12/2018
Deutors pressupostaris	446.292,00	-
Deutors no pressupostaris	197.693,50	238.224,10
Total	643.985,50	238.224,10

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

El saldo de 446.292 euros correspon a l'excedent generat de la branca de jubilació de la CASS a l'any 2019, el qual ha estat liquidat durant el primer trimestre de l'any 2020.

El detall dels deutors no pressupostaris de transaccions sense contraprestació és el següent:

	Euros		
	01/01/2019	Cobraments	31/12/2019
Causa efecte 61-F93	25.736.499,94	(40.530,60)	25.695.969,34
Provisió per insolvència	(25.498.275,84)	-	(25.498.275,84)
Valor net comptable	238.224,10	(40.530,60)	197.693,50

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.3.4. Inventaris

El saldo a 31 de desembre es compon de la manera següent:

	Euros	
	2019	2018
Gasoil	38.969,97	129.344,12
Materials de manteniment	2.185,03	2.185,03
	41.155,00	131.529,15

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.3.5. Propietats d'inversió

El saldo a 31 de desembre es compon de la manera següent:

	Euros				31/12/2019
	01/01/2019	Altes	Baixes	Traspassos	
Terreny	15.718.244,99	-	-	-	15.718.244,99
Construccions	20.060.332,87	-	-	-	20.060.332,87
Instal·lacions tècniques	2.921.482,31	2.280,91	-	-	2.923.763,22
Mobiliari, Material i utilitatges	93.541,25	1.718,48	-	-	95.259,73
Total Actius Tangibles	38.793.601,42	3.999,39	-	-	38.797.600,81
A.A Construccions	(14.733.005,22)	(429.055,56)	-	-	(15.162.060,78)
A.A Instal·lacions tècniques	(2.873.484,81)	(6.404,60)	-	-	(2.879.889,41)
A.A Mobiliari, Material i utilitatges	(87.787,82)	(3.561,14)	-	-	(91.348,96)
Total Amort. Acumulada	(17.694.277,85)	(439.021,30)	-	-	(18.133.299,15)
Prov. Terreny	(273.110,16)	-	-	(2.605.627,63)	(2.878.737,79)
Prov. Construccions	(3.272.614,06)	-	-	2.605.627,63	(666.986,43)
Prov. Instal·lacions tècniques	-	-	-	-	-
Prov. Mobiliari, Material i utilitatges	-	-	-	-	-
Total Provisions per Det.	(3.545.724,22)	-	-	-	(3.545.724,22)
VNC Terreny	15.445.134,83	-	-	(2.605.627,63)	12.839.507,20
VNC Construccions	2.054.713,59	(429.055,56)	-	2.605.627,63	4.231.285,66
VNC Instal·lacions tècniques	47.997,50	(4.123,69)	-	-	43.873,81
VNC Mobiliari, Material i utilitatges	5.753,43	(1.842,66)	-	-	3.910,77
Valor Net Comptable Total	17.553.599,35	(435.021,91)	-	-	17.118.577,44

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.3.6. Propietats, planta i equipament

El saldo a 31 de desembre es compon de la manera següent:

	Euros				31/12/2019
	01/01/2019	Altes	Baixes	Traspassos	
Altres immobilitzat	52.649,07	-	-	-	52.649,07
Total Actius Tangibles	52.649,07	-	-	-	52.649,07
A.A Altres immobilitzat	-	-	-	-	-
Total Amort. Acumulada	-	-	-	-	-
Prov. Altres immobilitzat	(52.649,07)	-	-	-	(52.649,07)
Total Provisions per Det.	(52.649,07)	-	-	-	(52.649,07)
	-	-	-	-	-

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.3.7. Comptes a pagar

El resum dels saldos comptabilitzats en aquests comptes és el següent:

	Euros	
	2019	2018
Creditors per obligacions reconegudes. Press. De desp. Corrent	55.887,79	286.724,98
Creditors Pressupostaris	55.887,79	286.724,98
Creditors per impostos	14.429,31	13.392,64
Altres creditors no pressupostaris	1.365,76	12.324,94
Creditors no Pressupostaris	15.795,07	25.717,58
Comptes a pagar	71.682,86	312.442,56

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.3.8. Passius financers corrents i no corrents

El saldo a 31 de desembre es compon de la manera següent:

	Euros	
	2019	2018
Fiances rebudes a c.t.	1.619,75	1.619,75
Fiances rebudes a ll.t.	174.400,72	173.187,52
	176.020,47	174.807,27

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.3.9. Actius nets/Patrimoni

Estat de canvis en el patrimoni net

	Euros				
	Capital Aportat	Altres reserves	Reserva de conversió	Resultats acumulats (estalvi o desestalvi)	Total actius nets/Patrimoni
<i>Saldo a 01 de gener de 2018</i>	<i>0,00</i>	<i>1.168.899.852,85</i>	<i>0,00</i>	<i>80.065.974,43</i>	<i>1.248.965.827,28</i>
<i>Canvis en polítiques comptables</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Saldo reexpressat</i>	<i>0,00</i>	<i>1.168.899.852,85</i>	<i>0,00</i>	<i>80.065.974,43</i>	<i>1.248.965.827,28</i>
<i>Ingr. i Despeses totals reconeguts durant el període</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>(5.477.114,25)</i>	<i>(5.477.114,25)</i>
Ing. nets reconeg. Direct. en els actius nets/Patrimoni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultats positiu (Estalvi) del període	0,00	0,00	0,00	(5.477.114,25)	(5.477.114,25)
Resultat gestió d'actius	0,00	0,00	0,00	(51.678.114,25)	(51.678.114,25)
Transferències de la CASS	0,00	0,00	0,00	46.201.000,00	46.201.000,00
<i>Canvis en els actius nets/Patrimoni per al 2018</i>	<i>0,00</i>	<i>80.065.974,43</i>	<i>0,00</i>	<i>(80.065.974,43)</i>	<i>0,00</i>
Aportacions	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pèrdues per revaluació d'inversions	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Altres moviments	0,00	80.065.974,43	0,00	(80.065.974,43)	0,00
Resultat gestió d'actius	0,00	32.805.974,43	0,00	(32.805.974,43)	0,00
Transferències de la CASS	0,00	47.260.000,00	0,00	(47.260.000,00)	0,00
<i>Saldos a 31/12/2018</i>	<i>0,00</i>	<i>1.248.965.827,28</i>	<i>0,00</i>	<i>(5.477.114,25)</i>	<i>1.243.488.713,03</i>
<i>Canvis en polítiques comptables</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Saldo reexpressat</i>	<i>0,00</i>	<i>1.248.965.827,28</i>	<i>0,00</i>	<i>(5.477.114,25)</i>	<i>1.243.488.713,03</i>
<i>Ingr. i Despeses totals reconeguts durant el període</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>149.553.724,88</i>	<i>149.553.724,88</i>
Ing. nets reconeg. Direct. en els actius nets/Patrimoni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultats positiu (Estalvi) del període	0,00	0,00	0,00	149.553.724,88	149.553.724,88
Resultat gestió d'actius	0,00	0,00	0,00	108.503.284,88	108.503.284,88
Transferències de la CASS	0,00	0,00	0,00	41.050.440,00	41.050.440,00
<i>Canvis en els actius nets/Patrimoni per al 2019</i>	<i>0,00</i>	<i>(5.477.114,25)</i>	<i>0,00</i>	<i>5.477.114,25</i>	<i>0,00</i>
Aportacions	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pèrdues per revaluació d'inversions	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Altres moviments	0,00	(5.477.114,25)	0,00	5.477.114,25	0,00
Resultat gestió d'actius	0,00	(51.678.114,25)	0,00	51.678.114,25	0,00
Transferències de la CASS	0,00	46.201.000,00	0,00	(46.201.000,00)	0,00
<i>Saldo a 31 de desembre de 2019</i>	<i>0,00</i>	<i>1.243.488.712,77</i>	<i>0,00</i>	<i>149.553.724,88</i>	<i>1.393.042.437,65</i>

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

2.4. Estat del romanent de tresoreria

El càlcul del romanent de tresoreria retut per l'entitat en l'exercici presenta el següent detall:

	Exercici 2019	Exercici 2018
1 (+) Drets pendents de cobrament	409.457,40	395.588,69
(+) del pressupost corrent	275.907,94	228.764,76
(+) de pressupostos tancats	0,00	0,00
(+) d'operacions no pressupostàries	25.695.969,34	25.736.499,94
(-) de cobrament dubtós	(25.562.419,88)	(25.569.676,01)
(-) drets cobrats pendents d'aplicació definitiva	0,00	0,00
2 (-) Obligacions pendents de pagament	247.703,33	487.249,83
(+) del pressupost corrent	57.253,55	286.724,98
(+) de pressupostos tancats	0,00	0,00
(+) d'operacions no pressupostàries	190.449,78	200.524,85
(-) drets cobrats pendents d'aplicació definitiva	0,00	0,00
3 (+) Fons líquids	703.747,25	416.496,08
I Romanent de tresoreria afectat	0,00	0,00
II Romanent de tresoreria no afectat	703.747,25	416.496,08
III Romanent de tresoreria total (1-2+3)=(I+II)	865.501,32	324.834,94

Font: Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Nota: La suma del romanent de tresoreria afectat i el no afectat difereix del romanent de tresoreria total.

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Càlcul del romanent de tresoreria

El FRJ no ha inclòs en els pendents de cobrament pressupostaris el deute que té la CASS amb el FRJ derivat les aportacions liquidades que estan pendents de cobrament a la data del tancament de l'exercici per import de 446.292 euros.

L'entitat ha considerat en els pendents de pagament no pressupostaris les fiances rebudes per un import de 176.021 euros. Atès que aquests pendents de pagament no tenen el seu origen en operacions pressupostàries ni com contrapartida a un flux de tresoreria, no poden ser considerats pendents de pagament del romanent de tresoreria.

Derivat dels punts anteriors, el romanent de tresoreria que presenta el FRJ estaria infravalorat en 622.313 euros havent de ser, al tancament de l'exercici, de 1.487.814 euros.

2.5. Contractació pública

De la revisió efectuada s'observen les incidències següents:

Registre de contractes

El FRJ no disposa d'un registre de contractes tal com està previst en l'article 65 de la LCP.

2.6. Evolució de les magnituds i ratis principals

Es presenta a continuació l'evolució de les magnituds i ratis principals de la gestió econòmicofinancera de l'entitat:

Resum pressupost inicial d'ingressos

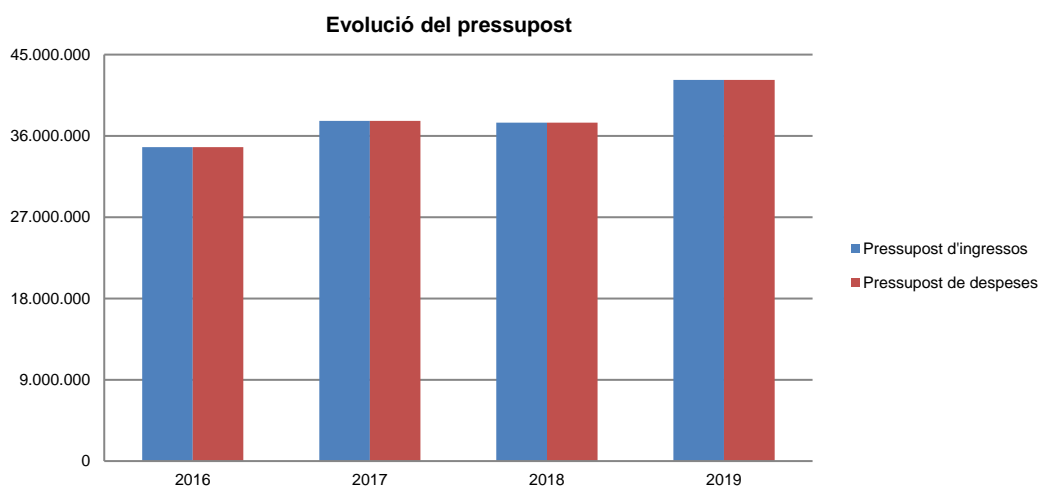
Pressupost d'ingressos	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019
5. Ingressos patrimonials	2.092.775	2.242.051	2.158.389	2.245.931
Ingressos corrents	2.092.775	2.242.051	2.158.389	2.245.931
7. Transferències de capital	32.654.822	35.423.524	35.269.768	39.904.594
8. Actius financers	-	-	40.531	40.532
Ingressos de capital	32.654.822	35.423.524	35.310.299	39.945.126
Total ingressos	34.747.597	37.665.575	37.468.688	42.191.057

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació (Imports en euros)

Resum pressupost inicial de despeses

Pressupost de despeses	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019
1. Despeses de personal	155.797	163.794	181.170	279.139
2. Consum de béns corrents i serveis	1.215.064	1.203.260	1.289.716	5.139.289
3. Despeses financeres	3.860.157	3.977.800	3.691.365	10.800
Despeses corrents	5.231.018	5.344.854	5.162.251	5.429.228
6. Inversions reals	1.737.706	1.670.548	296.500	1.902.348
8. Actius financers	27.778.873	30.650.173	32.009.937	34.859.481
Despeses de capital	29.516.579	32.320.721	32.306.437	36.761.829
Total despeses	34.747.597	37.665.575	37.468.688	42.191.057

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació (Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació (Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

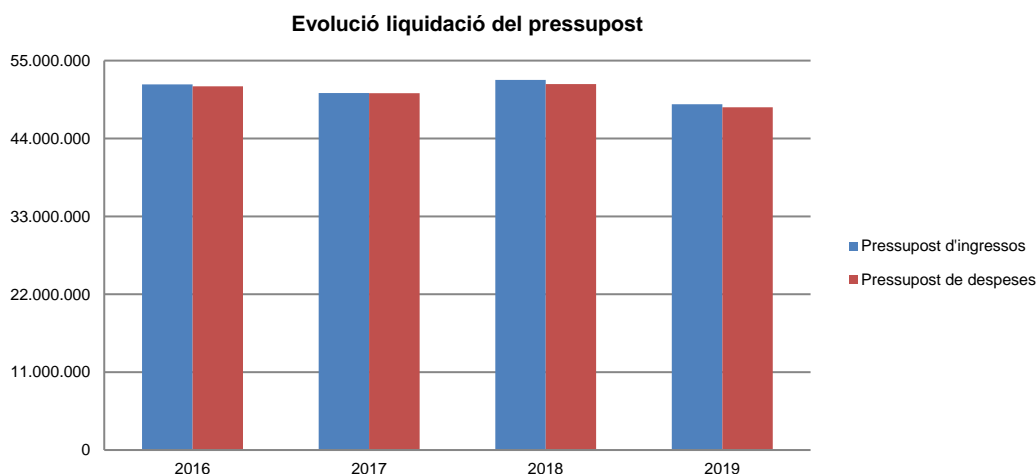
Pressupost d'ingressos	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019
3. Taxes i altres ingressos	12.469	136	-	1.599
5. Ingressos patrimonials	2.470.062	3.128.335	6.039.500	3.072.530
Ingressos corrents	2.482.531	3.128.471	6.039.500	3.074.129
7. Transferències de capital	48.920.577	47.260.000	46.201.000	41.050.440
8. Actius financers	244.537	39.731	40.531	4.724.550
Ingressos de capital	49.165.114	47.299.731	46.241.531	45.774.990
Total ingressos	51.647.645	50.428.202	52.281.031	48.849.119

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació (Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

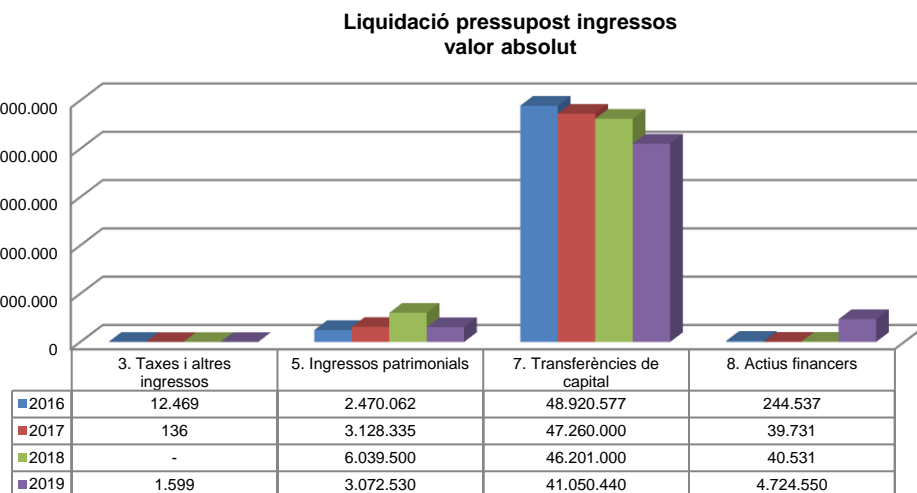
Pressupost de despeses	Liquidat 2016	Liquidat 2017	Liquidat 2018	Liquidat 2019
1. Despeses de personal	130.860	154.742	174.483	196.479
2. Consum de béns corrents i serveis	683.243	786.628	793.963	2.829.673
3. Despeses financeres	2.921.706	2.991.677	2.157.229	7.443
Despeses corrents	3.735.809	3.933.047	3.125.675	3.033.595
6. Inversions reals	35.501	234.642	6.872	3.143
8. Actius financers	47.599.504	46.234.884	48.549.811	45.366.089
Despeses de capital	47.635.005	46.469.526	48.556.683	45.369.232
Total despeses	51.370.814	50.402.573	51.682.358	48.402.827

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

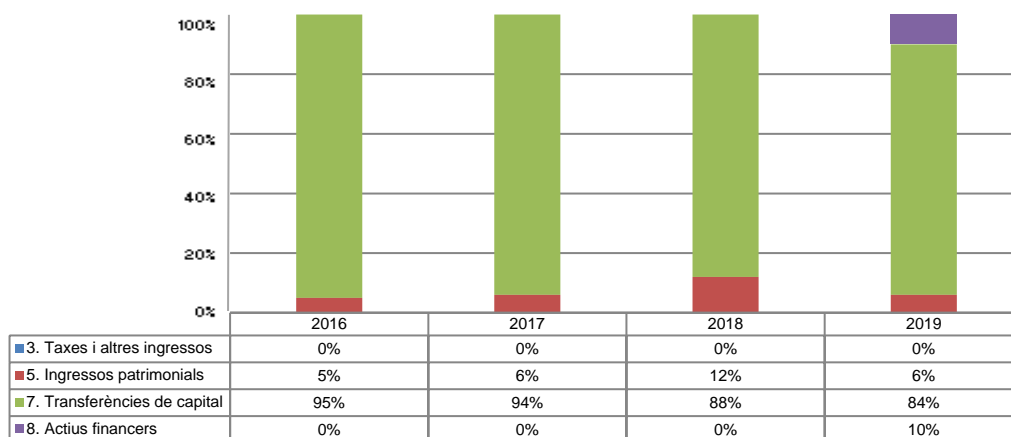
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

La distribució de les liquidacions d'ingressos i despeses dels darrers exercicis es representa gràficament en els quadres següents:

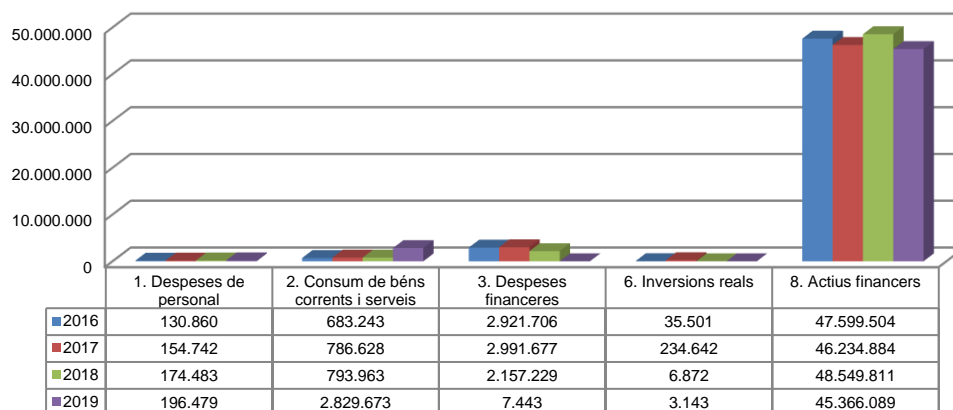
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Liquidació pressupost ingressos valor relatiu

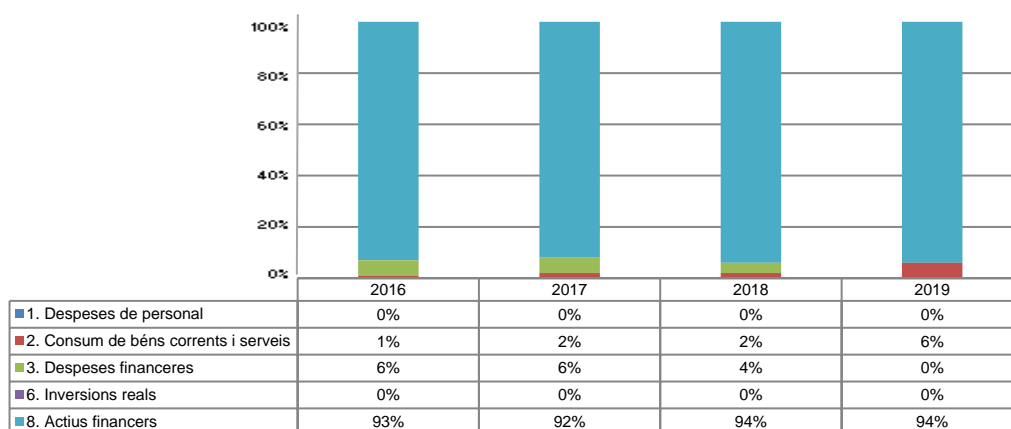
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació

Liquidació pressupost despeses valor absolut

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Liquidació pressupost despeses valor relatiu

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació

Resultat pressupostari i romanent de tresoreria

Es presenta a continuació l'evolució del resultat pressupostari:

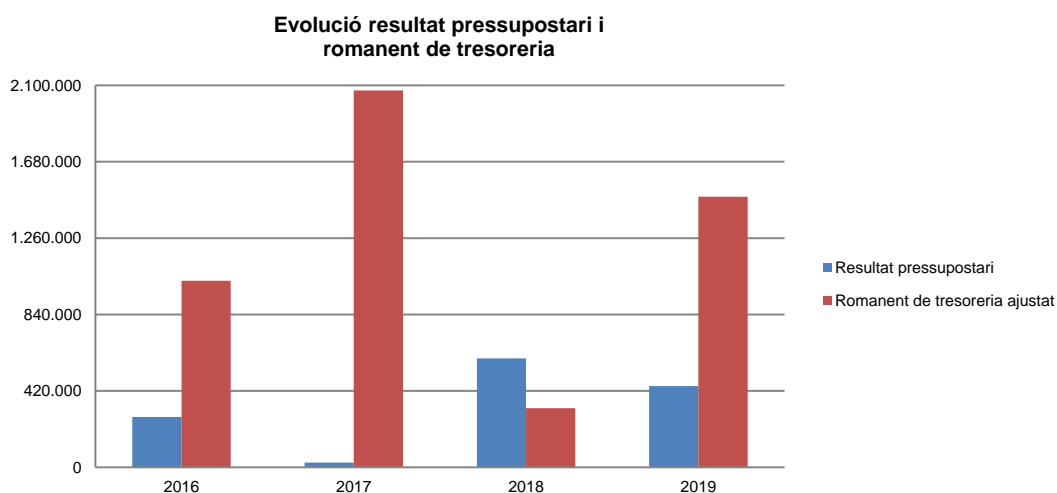
Descripció	2016	2017	2018	2019
Total ingressos liquidats	51.647.645	50.428.202	52.281.031	48.849.119
Total despeses liquidades	51.370.814	50.402.573	51.682.358	48.402.827
Resultat pressupostari	276.831	25.629	598.673	446.292

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

La variació i evolució del romanent de tresoreria considerant, en cas que n'hi hagi, aquelles incidències més significatives detectades i indicades en els corresponents informes de fiscalització presenta el següent detall:

Descripció	RT Ajustat 2016	RT Ajustat 2017	RT Ajustat 2018	RT Ajustat 2019
1. (+) Drets pendents de cobrament	248.078	1.947.690	395.589	855.749
2. (-) Obligacions pendents de pagament	-68.869	-71.935	-487.250	-71.683
3. (+) Fons líquids	845.910	196.123	416.496	703.747
Romanent de tresoreria total (1-2+3)	1.025.119	2.071.878	324.835	1.487.814
I. Romanent de tresoreria afectat	-	-	-	-
II. Romanent de tresoreria no afectat	1.025.119	2.071.878	324.835	1.487.814
Romanent de tresoreria total (1-2+3)=(I+II)	1.025.119	2.071.878	324.835	1.487.814

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

Indicadors i ratis

Indicadors pressupostaris		Exercici 2016	Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019
Grau de modificacions del pressupost (La proximitat al 0% mostra una menor necessitat de modificar les previsions inicials estimades)	= $\frac{\text{Modificacions del pressupost}}{\text{Previsions inicials}}$	48,6%	33,9%	39,5%	15,8%
Grau de liquidació de drets (Mostra el grau de realització dels ingressos previstos. La proximitat al 100% indica una bona previsió d'ingressos)	= $\frac{\text{Drets liquidats}}{\text{Previsions definitives d'ingressos - Incorporació del romanent de tresoreria}}$	100,0%	100,5%	100,0%	100,0%
Grau de liquidació d'obligacions (Mostra el grau de realització de les despeses previstes. No hauria d'excedir el 100%)	= $\frac{\text{Obligacions liquidades}}{\text{Previsions definitives de despeses}}$	99,5%	99,9%	98,9%	99,1%
% que representen les despeses de personal (% que representen les despeses de personal sobre el total de despeses de l'exercici)	= $\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 1}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%
% que representen les despeses corrents (% que representen les despeses en béns corrents i serveis de titularitat de l'entitat sobre el total de despeses de l'exercici)	= $\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 2}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	1,3%	1,6%	1,5%	5,8%
% que representen les despeses per transferències corrents	= $\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 4}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Esforç inversor (% de despeses que corresponen a la realització d'inversions en l'exercici. La realització d'inversions es troba relacionada amb l'adquisició, ampliació, conservació o millora de les infraestructures i béns de capital)	= $\frac{\text{Obligacions liquidades capítol 6}}{\text{Obligacions liquidades totals}}$	0,1%	0,5%	0,0%	0,0%
Estalvi brut (El seu valor ha de ser positiu. Capacitat dels ingressos corrents per finançar despeses de capital)	= $\frac{\text{(Drets liquidats operacions corrents - Obligacions liquidades operacions corrents)}}{\text{Drets liquidats operacions corrents}}$	-50,5%	-25,7%	48,2%	1,3%
Estalvi net (El seu valor ha de ser positiu. Un valor negatiu indica que no es disposa de recursos corrents suficients per finançar l'amortització del deute formalitzat)	= $\frac{\text{(Drets liquidats operacions corrents - Obligacions liquidades operacions corrents - Passius financers)}}{\text{Drets liquidats operacions corrents}}$	-50,5%	-25,7%	48,2%	1,3%
Autonomia (Capacitat de finançament sense transferències externes. No inclosos capítols 4 i 7)	= $\frac{\text{Drets liquidats totals - Transferències}}{\text{Drets liquidats totals}}$	5,3%	6,3%	11,6%	16,0%
Autonomia fiscal (Capacitat de finançament amb els tributs liquidats)	= $\frac{\text{Drets liquidats tributs (cap. 1, 2 i 3)}}{\text{Drets liquidats totals}}$	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ratis de liquiditat		Exercici 2016 (*)	Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019
Fons de maniobra (Hauria de tenir valor positiu)	= $\frac{\text{Actiu corrent - Passiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$	1.150.767.466	1.231.153.174	1.226.108.302	1.376.098.261
Rati de liquiditat (El valor hauria de fluctuar entre el 150% i 200%)	= $\frac{\text{Actiu corrent}}{\text{Passiu corrent}}$	1.401.765,6%	1.357.969,6%	390.503,3%	1.877.374,1%
Rati de tresoreria (Valor pròxim al 100%)	= $\frac{\text{Efectiu i altres actius líquids equivalents}}{\text{Passiu corrent}}$	1.015,4%	216,3%	132,6%	960,1%

(*) Els estats financers estan basats en el Pla general de comptabilitat pública (PGCP)
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Fons de reserva de jubilació
(Imports en euros)

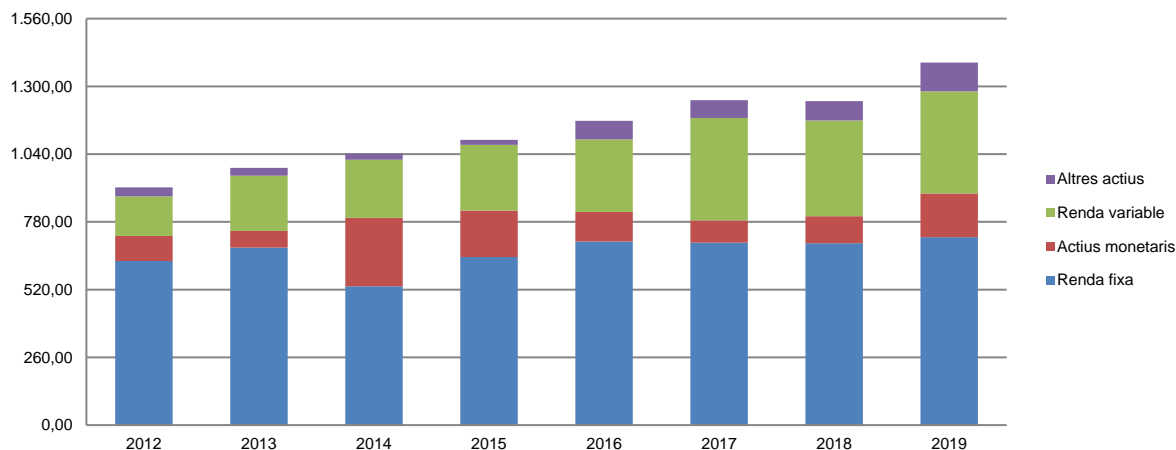
Es presenten a continuació uns indicadors específics per l'entitat:

Patrimoni del fons de reserves

Fons de reserva	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Renda fixa	629,80	681,40	532,50	644,90	704,50	700,60	698,00	721,00
Actius monetaris	96,10	63,60	262,90	178,50	113,70	84,80	103,90	167,80
Renda variable	151,90	212,20	223,40	252,20	278,20	393,40	367,10	391,70
Altres actius	34,60	30,20	23,70	19,00	71,50	68,00	74,00	111,10
Total	912,40	987,40	1.042,50	1.094,60	1.167,90	1.246,80	1.243,00	1.391,60

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de la CASS i a partir de l'any 2016 del Fons de reserva de jubilació (Imports en milions d'euros)

Patrimoni del fons de reserva

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de la CASS i a partir de l'any 2016 del Fons de reserva de jubilació (Imports en milions d'euros)

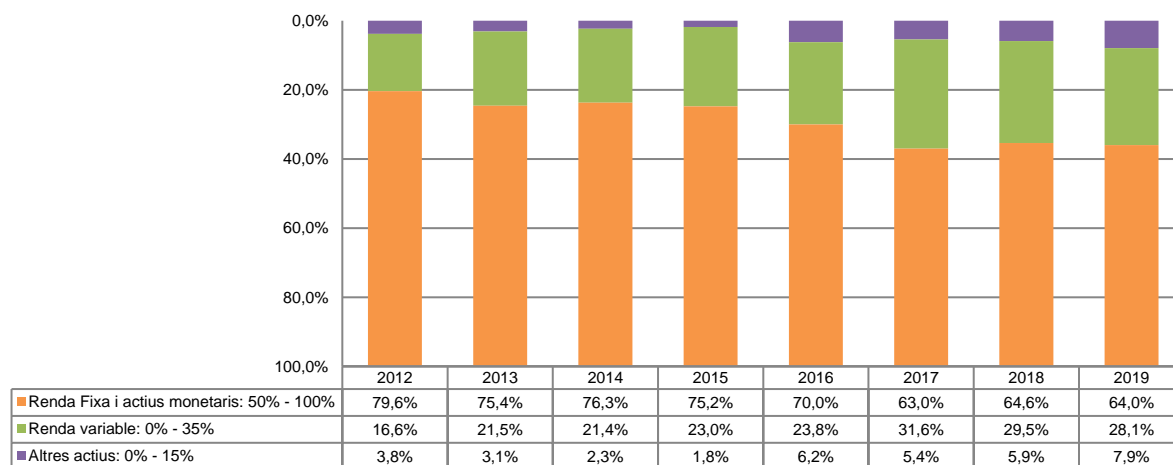
Composició del patrimoni del fons de reserva per tipus d'actiu

Distribució per tipus d'actiu				2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Renda fixa i actius monetaris	minim 50%	màxim 100%		79,6%	75,4%	76,3%	75,2%	70,0%	63,0%	64,6%	64,0%
Renda variable	minim 0%	màxim 35%		16,6%	21,5%	21,4%	23,0%	23,8%	31,6%	29,5%	28,1%
Altres actius	minim 0%	màxim 15%		3,8%	3,1%	2,3%	1,8%	6,2%	5,4%	5,9%	7,9%

Nota: A efectes de la CASS i a partir de l'any 2016 del Fons de reserva de jubilació i per donar compliment al mandat de gestió vigent, l'agrupació "renda fixa" està formada pel conjunt d'inversions en renda fixa i actius monetaris

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de la CASS i a partir de l'any 2016 del Fons de reserva de jubilació

Composició de patrimoni del fons de reserva

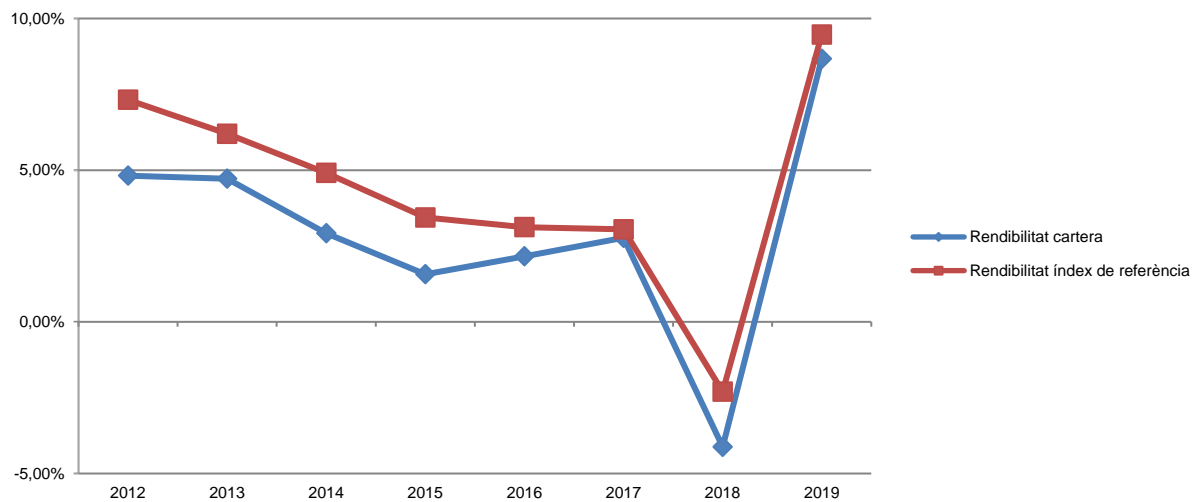

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de la CASS i a partir de l'any 2016 del Fons de reserva de jubilació

Evolució de la rendibilitat obtinguda i índex de referència

Evolució de la rendibilitat obtinguda i índex de referència	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rendibilitat cartera	4,82%	4,72%	2,92%	1,57%	2,16%	2,77%	-4,12%	8,67%
Rendibilitat índex de referència	7,32%	6,20%	4,91%	3,44%	3,12%	3,05%	-2,30%	9,47%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de la CASS i a partir de l'any 2016 del Fons de reserva de jubilació

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de la CASS i a partir de l'any 2016 del Fons de reserva de jubilació

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat pública

- S'ha detectat una transferència de crèdit per 1.453 euros i ampliacions de crèdits per un import conjunt de 155.935 euros que no consten aprovats, ni amb cap informe de la intervenció i proposta vers l'òrgan encarregat de la seva aprovació, contravenint l'article 26 de la LGFP. (nota 2.1.2)
- El romanent de tresoreria que ha retut el FRJ es troba infravalorat en 622.313 euros en haver-hi exclòs i inclòs saldos no corresponents atenent la seva consideració a efectes pressupostaris. Així, el romanent de tresoreria del FRJ al tancament de 2019 era de 1.487.814 euros. (nota 2.4)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les corresponents matisacions o actualitzacions en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

Relatives a la comptabilitat pública

- Figuren en l'actiu financer corrent de l'estat de situació financera els mandats de gestió de bona part del patrimoni del FRJ. Donat el caràcter permanent d'aquestes inversions financeres, haurien de figurar a l'actiu financer no corrent. El saldo comptable d'aquestes inversions, a 31 de desembre de 2019 era de 1.374.564.377 euros. (nota 2.3.2)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Fons de reserva de jubilació a 31 de desembre de 2019, dels resultats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats, i de l'execució del pressupost d'ingressos i despeses corresponents a l'exercici anual acabat en la mateixa data i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya, la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats recollits a la LGFP a les NICSP, i guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

També es desprèn que, excepte pels aspectes descrits en el cos de l'informe, el Fons de reserva de jubilació ha complert de forma raonable amb la legislació bàsica relativa a l'administració i control dels fons públics que li és aplicable per l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2019.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es va trametre al Fons de reserva de jubilació el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es transcriu a continuació la resposta rebuda:

fons de reserva
de jubilació

Tribunal de Comptes
Sr. Francesc d'Assís Pons Tomàs
President
C/ Vilanova núm. 15, planta -3
AD 500 Andorra la Vella

Andorra la Vella, 26 de febrer del 2021

Distingit senyor,

En relació al vostre escrit, amb data d'entrada el 12 de febrer del 2021, sobre la liquidació dels comptes del Fons de reserva de jubilació corresponents a l'exercici 2019, em plau annexar l'escrit d'al·legacions.

Atentament,

Eulàlia Orobitg Petit
Directora

Signat electrònicament per: Eulàlia Orobitg Petit

fons de reserva
de jubilació

**Resposta a les observacions i recomanacions efectuades pel
Tribunal de Comptes d'Andorra en l'Informe relatiu als treballs
de fiscalització corresponents al tancament de l'exercici 2019
del Fons de reserva de jubilació (FRJ)**

Andorra la Vella, 25 de febrer del 2021

Signat electrònicament per: Eulàlia
Orobígu Petit

1 / 5

Resposta a les observacions i recomanacions efectuades pel Tribunal de Comptes d'Andorra en l'Informe relatiu als treballs de fiscalització corresponents al tancament de l'exercici 2019

El Fons de reserva de jubilació considera oportú presentar les consideracions següents a les observacions i recomanacions del Tribunal de Comptes d'Andorra referents a l'exercici 2019. A fi de facilitar la comprensió i seguiment de les al·legacions, es detallen literalment les observacions del Tribunal de Comptes seguides de la resposta corresponent, mantenint l'ordre utilitzat en el seu informe.

OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat pública

- *S'ha detectat una transferència de crèdit per 1.453 euros i ampliacions de crèdits per un import conjunt de 155.935 euros que no consten aprovats, ni amb cap informe de la intervenció i proposta vers l'òrgan encarregat de la seva aprovació, contravenint l'article 26 de la LGFP. (nota 2.1.2)*

Resposta del FRJ

En referència a les transferències de crèdits realitzats en l'exercici 2019 per valor de transferència de 1.453 euros i de crèdits ampliables amb ingressos de 155.935 euros, aclarim que:

- La transferència de 1.453 euros correspon a una previsió de suplement de despesa d'assegurances que finalment no es va executar, per tant malgrat es va registrar una transferència de crèdit en el sistema aquesta mai fou utilitzada però el registre no es va anul·lar per error operatiu.
- De la totalitat de resultats d'operacions financeres de la cartera interna que es registren pressupostàriament, va romandre, per error operatiu, una pèrdua derivada d'operacions de venda de la cartera interna per valor de 155.935 euros pendent de formalització d'ampliació de crèdit. Les operacions amb instruments financers referides anteriorment, van ser degudament aprovades per l'òrgan competent pre execució.

En el futur es modificaran els processos de gestió i seguiment de la comptabilitat pressupostària per reduir l'error operatiu derivat de la gestió documental pressupostària i evitar defectes en la formalització de qualsevol transferència o ampliació de crèdit.

No obstant això, cal tenir en compte que pressupostàriament aquesta partida es contempla en la legislació vigent com a crèdit ampliable perquè en el moment d'aprovació del pressupost de cada exercici no es pot fer una estimació dels resultats derivats de les operacions financeres que encara no se sap que es realitzaran. D'acord amb els processos seguits fins a la data, l'aprovació d'operacions financeres per part de la Comissió Gestora no va lligada directament a una proposta d'ampliació de crèdit que requeriria l'aprovació del Consell d'Administració, d'acord amb la Llei 6/2015 és la Comissió Gestora la responsable d'implementar l'estratègia d'inversió del fons. S'avaluarà rediseñar el procés perquè l'ampliació de crèdit corresponent al registre pressupostari dels resultats de les operacions financeres sigui aprovat per l'òrgan competent o en delegui la seva aprovació *pre-trade* a la Comissió Gestora en el moment en què aquesta aprovi la realització d'operacions financeres a mercat.

- *El romanent de tresoreria que ha retut el FRJ es troba infravalorat en 622.313 euros en haver-hi exclòs i inclòs saldos no corresponents atenent la seva consideració a efectes pressupostaris. Així, el romanent de tresoreria del FRJ al tancament de 2019 era de 1.487.814 euros. (nota 2.4)*

Resposta del FRJ

En referència a les observacions respecte al romanent de tresoreria, en l'informe s'han pres en consideració, dins del sumatori, les fiances per valor de 176.021 euros i s'ha omès 446.292 euros que correspon a la darrera transferència pendent de rebre per part de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, derivat dels excessos de la branca de jubilació. Es tracta d'una incidència a nivell de la informació reportada, donat que el registre de les operacions es va realitzar correctament. Es revisarà la parametrització de l'excel i s'avaluarà l'automatització dels informes per evitar aquest tipus d'errors operatius en l'elaboració del càlcul del romanent de tresoreria.

OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Relatives a la comptabilitat pública

- *Figuren en l'actiu financer corrent de l'estat de situació financera els mandats de gestió de bona part del patrimoni del FRJ. Donat el caràcter permanent d'aquestes inversions financeres, haurien de figurar a l'actiu financer no corrent. El saldo comptable d'aquestes inversions, a 31 de desembre de 2019 era de 1.374.564.377 euros. (nota 2.3.2)*

Resposta del FRJ

El decret del 22 de desembre del 2016 va aprovar l'adopció de les Normes Internacionals de Comptabilitat del Sector Públic (NICSP) a partir de l'exercici

2017 en el sector públic del Principat d'Andorra. Així, l'estat de situació financera de l'exercici 2019 va ser formulat de conformitat amb el nou marc d'informació financera.

L'estat de situació financera del FRJ a 31 de desembre de 2019 distingeix entre Actius corrents i Actius no corrents, i es va elaborar seguint un criteri de liquiditat dels actius. Els mandats de gestió van quedar integrats dins l'Actiu corrent, juntament amb la resta d'instruments financers que formen part de la cartera d'inversions i que gestiona directament el FRJ.

A continuació n'exposem els motius:

- La NICSP 1 regula la presentació dels estats financers. En relació a l'estat de situació financera, malgrat el paràgraf 70 preveu que cal distingir entre Actius corrents i Actius no corrents, el paràgraf 73 preveu que algunes entitats, com les institucions financeres (activitat anàloga a la del FRJ), presentin els actius i passius ordenats segons el grau de liquiditat ja que considera que proporciona informació fiable i més rellevant.
- El paràgraf 76 de la NICSP 1, estableix els criteris que ha de reunir un actiu per ser classificat com a Actiu corrent. Així, cal classificar com a Actius corrents aquells que es mantenen fonamentalment per negociació. La NICSP 29 estableix en el paràgraf 10 quines característiques han de reunir els actius financers per ser classificats com a "Actiu mantingut per negociar". Entre altres, diu literalment:
"Un activo o passivo Financiero se clasificará como mantenido para negociar si en su reconocimiento inicial forma parte de una cartera de instrumentos financieros identificados que se gestionan conjuntamente y para la cual existe evidencia de un patrón real reciente de obtención de beneficios a corto plazo."

En aplicació dels diferents aspectes previstos per les NICSP exposats anteriorment, es van considerar els instruments financers que formen part dels mandats de gestió com a "mantinguts per negociar" i, en conseqüència, formen part de l'Actiu corrent en l'estat de situació financera del FRJ.

Així mateix, es va considerar rellevant presentar l'estat de situació financera seguint un criteri de liquiditat. Pel FRJ la liquiditat és un element molt rellevant. D'una banda, la Llei que regula el FRJ estableix uns límits a complir. En concret, l'article 27.1, apartat d), de la Llei 6/2015 preveu que el FRJ inverteixi un mínim del 80% del seu patrimoni en actius líquids. D'altra banda, el FRJ no és una institució financera en termes jurídics però té per objecte gestionar unes inversions que en el futur han d'atendre les necessitats de la branca jubilació de la CASS. Per poder comprendre si el FRJ està invertint de forma adequada als

compromisos de la branca jubilació, és important conèixer el grau de liquiditat de les inversions.

Finalment, considerem oportú comentar les característiques i funcionament dels mandats de gestió.

El FRJ delega la gestió d'una part del patrimoni del FRJ a entitats financeres mitjançant mandats de gestió. Tal com explica la NICSP 29, es tracta d'una gestió conjunta d'instruments financers, on el gestor ha d'assolir uns objectius respectant els límits fixats pel FRJ.

Els mandats de gestió en vigor no suposen un compromís a un determinat termini, ni per la forma ni pel fons.

- A nivell formal, són contractes que el FRJ podria resoldre lliurement amb un preavis escrit a l'entitat d'entre 15 i 90 dies.
- Pel que fa al fons, els mandats existents permeten invertir únicament en actius financers líquids, que cotitzen o es negocien en mercats financers internacionals. Això permet precisament que el FRJ pugui disposar dels actius sota mandat de gestió en uns terminis de temps breus. El gestor tampoc té un compromís de mantenir els actius fins a venciment. En realitat, hi ha molts instruments financers que no tenen venciment: accions, fons d'inversió, ETFs,... D'altra banda i gràcies a la liquiditat d'aquests instruments, el gestor pot decidir vendre els actius sota gestió quan consideri oportú.

La durada dels contractes de gestió està vinculada a factors com els resultats de la gestió, el compliment dels límits del mandat, les necessitats d'adaptació de la política d'inversió per part del FRJ, la decisió del FRJ de gestionar internament o de delegar la gestió,...

Eulàlia Orobitg Petit
Directora

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.